647510 **BA0SanCC5150** **Seat No :________**

B.A. Semester - 5 (*CBCS*) Examination
Oct/Nov.- 2024 (Old Course)
SANSKRIT: P15 SANSKRUT BHASHA ANE SAHITYA (CORE/EC-15)

Time: 2:30 Hours **Marks: 70**

Instructions:
1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ફકરાનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)

Que-1 (A) Translate any two of the following Passages. (08)

(१) तात चन्द्रापीड, विदितवेदितव्यस्य अधीतसर्वशास्त्रस्य ते नाल्पमप्युपदेष्टव्यमस्ति । केवलं च निसर्गत एव अभानुभेद्यम्, अरत्नालोकच्छेद्यम्, अप्रदीपप्रभापनेयम् अतिगहनं तमो यौवनप्रभवम् । अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः । कष्टम् अनन्जनवर्तिसाध्यम् अपरम् ऐश्वर्यतिमिरान्धत्वम् ।अशिशिरोपचारहार्यो अतितीव्रः दर्पदाहज्वरोष्मा । सततममूलमन्त्रशम्यः विषमो विषयविषास्वादमोहः । नित्यमस्नानशौचबाध्यः बलवान् रागमलावलेपः । अजस्त्रमक्षपावसानप्रबोधा घोरा च राज्यसुखसंनिपातनिद्रा भवति ।

(२) आलोकयतु तावत् कल्याणाभिनिवेशी लक्ष्मीमेव प्रथमम् । इयं हि सुभटखड्गमंडलोत्पलवनविभ्रमभ्रमरी लक्ष्मी क्षीरसागरात् पारिजातपल्लवेभ्यो रागम् इन्दुशकलादेकान्तवक्रताम् उच्चैःश्रवसश्चन्चलताम् कालकूटान्मोहनशक्तिम् मदिराया मदम् कौस्तुभमणेरतिनैर्ष्ठुर्यम् इत्येतानि सहवासपरिचयवशात् विरहविनोदचिह्नानि ग्रुहीत्वेवोद्गता । न ह्येवंविधमपरम् अपरिचितमिह जगति किंचिदस्ति यथेयमनार्या । लाब्धापि खलु दुःखेन परिपाल्यते ।

(३) केचित् श्रमवशशिथिलशकुनिगलपुटचपलाभिः खद्योतोन्मेषमुहूर्तमनोहराभिः मनस्विजनगर्हिताभिः संपद्भिः प्रलोभ्यमानाः, धनलवलाभावलेपविस्मृतजन्मानः अनेकदोषोपचितेन दुष्टासृजेव रागावेशेन बाध्यमानाः, विविधविषयग्रासलालसैः पञ्चभिरप्यनेकसहस्त्रसंख्यैरिवेन्द्रियै-रायास्यमानाः, प्रकृतिचञ्चलतया लब्धप्रसरेण एकेनापि सहस्त्रतामिवोपगतेन मनसा आकुलीक्रियमाणां विह्वलतामुपयान्ति ।

(४) गुरूपदेशश्च नाम पुरुषाणामखिलमप्रक्षालनक्षममजलं स्नानम् । अनुपजातपलितादिवैरुप्यमजरं वृद्धत्वम् अनारोपितमेदोदोषं गुरुकरणम् असुवर्णविचरनमग्राम्यं कर्णाभरणम् । अतीतज्योतिरालोकः नोद्वेगकरः प्रजागरः । विशेषेण तु राज्ञाम् । विरला हि तेषामुपदेष्टारः । प्रतिशब्दक इव राजवचनमनुगच्छति जनो भयात् । उद्दामदर्पश्वथुपृथुस्थगितश्रवणविवराश्चोपदिश्यमानमपि ते न श्रुन्वन्ति । श्रुवन्तः अपि च गजनिमीलितेनावधीरयन्तः खेदयन्ति हितोपदेशदायिनो गुरून् । अहंकारदाहज्वरमूर्च्छान्धकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः । अलीकाभिमानोन्मादकारीणि धनानि राज्यविषविकारतन्द्राप्रदा राजलक्ष्मी ।

પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)

Que-1 (B) Explain with reference to context any two of the following. (06)

(१) अतिगहनं तमो यौवनप्रभवम् ।

(२) अकारणं च भवति दुष्प्रकृतेरन्वयः श्रुतं चाविनयस्य ।

(३) परस्परविरुद्धं चेन्द्रजालमिव दर्शयन्ती प्रकटयति जगति निजचरितम् ।

(४) इयं दुर्विनीता खलीकरोति लक्ष्मीरिति ।

પ્રશ્ન-૨	बाणोच्छिटं जगत्सर्वम् વિધાન ચર્ચો.	(૧૪)
Que-2	Discuss the sentence of बाणोच्छिटं जगत्सर्वम् ।	(14)
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૨	શુકાનાસોપદેશમાં નિરૂપિત યૌવનનો પ્રભાવ આલેખો.	
Que-2	Delineate the effects of youth as shown in शुकनासोपदेश ।	
પ્રશ્ન-૩	નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર સંસ્કૃતમાં નિબંધલેખન કરો.	(૧૪)
Que-3	Write an Essay in Sanskrit on any one of the following topics.	(14)

(१) विद्या धनं सर्वधनं प्रधानम् ।
(२) गीता सुगीता कर्तव्या ।
(३) सत्यान्नास्ति परोधर्मः ।
(४) धनमहिमा ।

પ્રશ્ન-૪	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદ લક્ષણ અને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	(૧૪)
Que-4	Define any two छन्द with लक्षण and उदाहरण	(14)

(१) वसन्ततिलका ।
(२) द्रूतविलम्बित ।
(३) अनुष्टुप् ।
(४) मालिनी ।

પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો.	(૧૪)
Que-5	Write short notes on any two of the following.	(14)

(१) बाणस्य कवनम् ।
(२) शुकनासस्य व्यक्तित्वम् ।
(३) कथा-आख्यायिकयोः लक्षणानि ।
(४) कादंबरी शीर्षकः ।

****